

**III МІЖНАРОДНА НАУКОВО-
ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ**

**III INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE**

**Сучасний стан та основні
пріоритети розвитку економіки**

**Current state and main priorities
of economic development**

**EASTERN EUROPEAN
CENTER FOR SCIENTIFIC
RESEARCH**

III Міжнародна науково-
практична конференція

Сучасний стан та основні пріоритети розвитку економіки

Матеріали

8 липня 2025 р.

м. Одеса, Україна

III International scientific
and practical conference

Current state and main priorities of economic development

Proceedings

July 8, 2025

Odesa, Ukraine

УДК 33

DOI: <https://doi.org/10.64076/eecsr250708>

Сучасний стан та основні пріоритети розвитку економіки : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції / Східноєвропейський центр наукових досліджень (Одеса, 8 липня 2025 р). Research Europe, 2025. 212 с.

До збірника увійшли матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції "Сучасний стан та основні пріоритети розвитку економіки", яка відбулася 8 липня 2025 року. Збірник розрахований на науковців, освітян, студентів, державних службовців, представників бізнесу та широку громадськість.

Робочі мови конференції: українська та англійська.

Матеріали конференції опубліковані мовою оригіналу та в обсязі, наданому авторами. Збірник відформатовано та підготовлено до публікації в уніфікованому стилі без змін змісту окремих тез доповідей. Автори несуть повну відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, статистичних даних, галузевої термінології та іншої інформації, поданої в їхніх матеріалах.

Відповідно до Закону України "Про авторське право і суміжні права", при використанні наукових ідей та матеріалів цього збірника, посилання на авторів і видання є обов'язковим.

**Research
Europe.org**

**EASTERN EUROPEAN
CENTER FOR SCIENTIFIC
RESEARCH**

© Східноєвропейський центр
наукових досліджень, 2025

© Research Europe, 2025

Офіційний сайт: researcheurope.org

UDC 33

DOI: <https://doi.org/10.64076/eecsr250708>

Current state and main priorities of economic development : proceedings of the III International scientific and practical conference / Eastern European Center for Scientific Research (Odesa, 2025, July 8). Research Europe, 2025. 212 p.

The collection includes the proceedings of the III International scientific and practical conference "Current state and main priorities of economic development", which took place on 8 July 2025. This collection is intended for scientists, educators, students, government officials, business representatives, and the general public.

Working languages of the conference: Ukrainian and English.

The conference proceedings are published in the original language and as submitted by the authors. The collection has been formatted and prepared for publication in a unified style, without altering the content of individual contributions. The authors are fully responsible for the accuracy of the facts, proper names, quotations, statistical data, industry terminology, and other information presented in their materials.

According to the Ukrainian Law on Copyright and Related Rights, proper citation of the authors is required when using any scientific ideas or materials from this collection.

**Research
Europe.org**

© Eastern European Center
for Scientific Research, 2025
© Research Europe, 2025

Official website: researcheurope.org

СЕКЦІЯ 5. МЕНЕДЖМЕНТ
SECTION 5. MANAGEMENT

УДК 658.5

JEL Classification: M10

Гагарінов О. В.,
доктор філософії з економіки,
викладач кафедри економіки
підприємства та організації бізнесу,
Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, м. Харків;
докторант Одеського національного
технологічного університету, м. Одеса

**ПРОБЛЕМА ПОШУКУ СИСТЕМОУТВОРЮЮЧОГО
ФАКТОРУ В КОНТЕКСТІ УПРАВЛІННЯ СИСТЕМНОЮ
ДОСКОНАЛІСТЮ ОРГАНІЗАЦІЙ**

Однією з важливих проблем у визначенні організаційних систем є з'ясування сутності сил, що поєднують безліч елементів в одну організаційну систему. Ця проблематика лежить у площині пошуку відповідей на питання в контексті стадій створення та організації функціонування, а саме: як утворюються, існують, функціонують, розвиваються організаційні системи? Як вони зберігають свою цілісність, структуру, форму, ту особливість, яка дозволяє відрізнити одну організаційну систему від іншої? Чому невпорядкованість, хаос перетворюються на організовану впорядкованість і дозволяють досягти якісної визначеності? [1]. Для пояснення цього і застосовується поняття системоутворюючого фактору. Під ним розуміється фактор, що формує організаційну систему.

Особливо актуальною ця проблематика є в контексті сучасності та майбутнього щодо глобальних викликів перед якими стоять всі соціально-економічні системи світу та макро викликів, зокрема в нашій державі.

На сьогодні продовжується науково-практичний пошук нових моделей, концепцій, теорій, під впливом посилення невизначеності та суттєвих факторів, які впливають на виживання, подальше функціонування, розвиток, ефективність та результативність, конкурентоспроможність соціально-економічних систем, щодо управління ними. Однією з таких концепцій - є системна досконалість [2, 3]. Управління системною досконалістю соціально-економічної системи неможливе без глибинного розуміння системоутворюючого фактору та подальшої його параметричної ідентифікації.

Причини утворення організаційної системи є вузловими в теорії систем. Інтеграція системних елементів або вибір їх з наявної множини відбувається до

і в процесі формування загальносистемної мети і відбувається на основі вихідної потреби. Потреба є причинним системоутворюючим фактором, а загальносистемна мета – функціональний системоутворюючий фактор.

Ідея системоутворюючого чинника хвилює дослідів та мислителів з часу виникнення філософії і донині. Нині наука знаходить дедалі більше доказів про те, що принцип системності – є універсальним в контексті свідомості та матерії.

Системоутворюючий фактор характеризує здатність знаходити і виявляти системність. Але, з іншого боку, він виступає засобом перевірки того, чи є утворена сукупність елементів організаційною системою. Разом з тим формування системоутворюючих факторів при створенні, організації функціонування, управління та розвитку організацій на шляху до системної досконалості відображає здатність людського мозку бачити світ у системному вимірі. При чому в основі досягнення системної досконалості на певний проміжок часу є прийняття недосконалості в процесі.

Проблема формування системоутворюючих факторів є однією з головних проблем проектування системно досконалих організацій, оскільки, сформувавши системоутворюючий фактор, ми знаходимо конструкт її побудови. Сформований системоутворюючий фактор призводить до кардинального зростання синергетичного ефекту, що підвищує ефективність функціонування організаційної системи, посилює її стійкість та тривалість життєвого циклу.

Для організаційних систем системоутворюючим чинником може виступати залежність інтегрованих властивостей організаційної системи від властивостей її елементів, передусім людей в певних організаційних ролях.

Існує й інші варіанти формування системоутворюючого фактору. Так, одним з них може бути результат функціонування організаційної системи, який активно впливає на відбір саме тих властивостей елементів системи, які при їх інтегруванні визначають подальше отримання повноцінного результату.

Так, системоутворюючим фактором може визнаватися домінуюча мотивація, що формується на основі провідної потреби людей. Мова йде про таку мотивацію, як задоволення власних потреб, інтересів, цілей в контексті створених умов в конкретній організації, що виступає вихідною потребою.

Системоутворюючим чинником організаційної системи може бути загальносистемна мета, задля досягнення якої елементи організаційної системи об'єднуються і функціонують, щоб вона стала реальністю. Для соціально-економічних систем цільова системна організація може розглядатися як основна.

Системоутворюючим чинником може бути і час. Майбутнє може бути метою об'єднання. Поняття "заради майбутнього" застосовується до процесів створення будь-яких організаційних систем. Майбутнє лежить і в основі їхнього збереження. З іншого боку, майбутнє впливає на розвиток систем ще й тим, що його зачатки існували у минулому [1].

Поява нових цілей зміцнює та розвиває організаційну систему. Невизначеність же з майбутнім різко погіршує розвиток організаційних систем, що відображається у втраті динаміці, зниження інтегрованості, а також ефективності функціонування з подальшим погіршенням конкурентоздатності. Втрата майбутнього може стати тією умовою для анігіляції організаційної системи, яка може призвести до трагічних наслідків.

Системоутворюючим чинником може бути і минуле. Це добре видно на прикладі пострадянських країн, в яких в умовах соціально-економічної кризи різко загострилася "ностальгія" за соціалістичним минулим, що, зі свого боку, є однією з причин та фактором підсилення російсько-Української війни.

Системоутворюючим фактором можуть бути і екзистенційні виклики, проте з позиції складних соціально-економічних систем питання полягає в тому наскільки діючим в часі і просторі він може бути.

Так, наприклад, в роботі автора [4] щодо системоутворюючого фактору в контексті управління системною досконалістю підприємства як бізнес організації була запропонована наступна формула: цінності + місія + бачення + стратегічна ціль.

Проте, якщо ми переходимо на рівні макро та мега щодо розміру та складності соціально-економічної системи то тут постає також питання ідеології, сприятливості життя тощо.

Проблематика пошуку системоутворюючого фактору в контексті управління системною досконалістю організацій від мікро до мега рівня потребує ґрунтовної розбудови та подальших досліджень. В основі якої повинен лежати принцип, за настановами видатного українця - Гаврилишина Б.Д. [5], - думати глобально, а діяти локально.

Список використаних джерел

1. Кобзев П. М. Системный анализ в экономике. Конспект лекций для студентов специальности "Экономика предприятия" дневной формы обучения. Харьков : ХНЭУ, 2006. 184 с.
2. Кобзев П. М. Определение уровня системного совершенства предприятия на основе иерархической модели оценочных показателей. *Управління розвитком*. 2004. № 1. С. 31–39.
3. Naharinov O. Conceptual content of systemic excellence of enterprise of a business organization. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2025. Т. 10. № 2. С. 274–277.
4. Гагарінов О. В. Основи стратегічного спрямування діяльності підприємств на шляху до системної досконалості. *Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит*. 2024. № 8 (198). С. 19–31.
5. Гаврилишин Б. До ефективних суспільств: Дороговкази в майбутнє: доп. Римського Клубу / упоряд. В. Рубцов. Вид. 4-те, без змін. Київ : Унів. вид-во ПУЛЬСАРИ, 2013. 248 с.